

M. T. R. COLLEGE, SURAT

Manuscripts Library

No. Ref.
Ser. 760

Title: *Biha kayash*
Vi dhi

167

760

गृहप्रवेश विधि:

: Griha Pravasha Vidhi :		Title
:	:	: Author
:	:	: Editor
:	:	: Year. Vols.
:	:	: Publisher
760	:	: Remarks

१८. प्रवे. वि. पादशिलाप्रोक्तातलस्तथाः पदोर्ध्वकं स्तथाप्रबाहवोलेयागर्तश्चैवोदरं मतं नाभिः पैतामहं स्थानं हारं च वदनं तथा तच्छाखेकीर्तितो वंशो गवाक्षं कर्णोऽप्यु-
 ते. प्रदीपो निर्मलं चक्षुर्भारं भारतुला बुधैः कलशस्तु शिरोऽक्षेयः प्राणोऽथ कुलदेवताः ततो गृहं पुष्पमालादिभिरलंघ्यत्यश्वत्थेति द्वापितोरणं बध्वाधूपयेत् त-
 तः प्राञ्चेशिकं कलशं कुलपृथग्यहस्तदद्यात् पत्नीवा गृह्णाति मंगलत्वर्यनादे प्रवर्तमाने कलं मायतः ह्युत्थांति पाठतः स्वकुलपृथग्यहस्तदद्यात् ततो गृहपतिः पुत्रपौत्रादि सहितः अर्कौ वामभागे यथा भवति तथा गृहमावर्त्य द्वारपुरतस्तिष्ठेत् वामार्के यथा गृहे प्रागादितो दिक्षु द्वौ द्वौ रा-
 शी विलग्नतः एकैकं विन्यस्य त्कोणे वामार्के चितयेत्ततः प्राङ्मुखो ८१२।१०१११।१२ याम्यास्थे ५१६।०।८१२ प्रत्यङ्मुखो २१३।१।५१६
 उत्तरास्थे १११।१२१२।३ लग्नाद्रवौ सूर्यो वामः स्यात् तत्र प्राङ्मुखो दक्षिणो वा स्वासने उपविश्य प्राणा नायम्यदेशकालौ स्मृत्वाः स्मिपुण्याहे श्रोतस्मात्
 क्रियासाधनार्थं सांसारिकानेकसौ गविविधमंगलाभ्युदयादिसिद्ध्यर्थमेतन्तवीना गारप्रवेशनमहं कुरिष्ये इति प्रतिज्ञायतत्र स्तुणाराजेति प्रवे-
 शनमंत्रस्य विश्वकर्माक्षयिः अनुष्टुप् छंदः शालादेवता गृहप्रवेशे विनियोगः ततो देवज्ञकथिते प्रवेशे लग्नौ प्राप्ते सति हर्म्यद्वाराभिमुखो भू-
 त्वा श्लोकद्वयं पठेत् धर्मार्थकामसिद्ध्यर्थं पुत्रपौत्राभिपृच्छयेत् त्वामहं प्रविशाम्यघभोगमंदिरतेनमः १ यावच्चंद्रसूर्यश्च यावत्तिष्ठति मे दि-
 नी तावत्वं नमवंशस्य मंगलाभ्युदयंकुरु ततो धर्मं लक्षणेति पठेत् देहली मस्य श्यायतो दक्षिणपादं संस्थाप्यांतः प्रविशेत् ॐ धर्मं स्तुणा-
 राजः श्रीस्त्वयमहोरात्रे द्वारफलकैर्इंद्रस्य गृहावसुमंतो वरूथिनस्तानहं प्रपद्ये सह प्रजया पशुभिर्यन्मे किंचिदस्त्वपह्नतः सर्वधनः सखा

यः साधु संभृतस्तत्वाशाले रिष्टवीराग्रहान्नः संतु सर्वत इति इमं मंत्रं पठित्वा गृहं प्रविशेत् कलशादिकं ईशकोणे मनोरमदेशे चाक्षत
पुजोपरिधारयेत् तत आचार्यो गृहमध्येऽक्षतचतुष्कृत् नूतनवस्त्राच्छादिते भद्रपीठे दं पती उपवेशयेत् ततः पुण्याहवाचनपूर्वकं तत्क
लशोदके ताचार्यादयः पुत्रादियुक्तस्य गृहपतेरक्षिषे कंकुर्युः ततो नीराजनं ह्यशीर्वाच्या चंद्रार्क्षावतिपर्यंतं गृहे स्मिन् विप्रवाक्यतः त्वा
स्वच्छया तिष्ठ संहृष्टोऽक्षुप्तो गतः सुरवी भव ततो गुरुदेवज्ञं च पूजयेत् एतद्गृहप्रवेशनप्रतिष्ठासिध्यर्थं इदं हिरण्यं वस्त्रं वा तुभ्य महं स
प्रददे अनेन गृहदेवताः स्थापनदेवतांश्च प्रीयंतां ततः स्वशक्त्या शतभोजं पृष्ट्वा रिदानं कुर्यात् दीनांधाः परितोष्याः असंभवेश
क्त्या ब्राह्मणान् भोजयित्वा तत्रैव स्वयं स्वजनपरिहृतो भुंजीत तथा चात्तं ज्योतिः शास्त्रे ॥ ततो नृपो विप्रमुह्यतुरोधसः शिल्पज्ञ
पूगालविदश्च लिंगिनः धनैश्चरतैः पशुभिः समर्चयेत्सदां धदीतां पुरवासि नस्तथा एवं यः प्रविशेद् राजा काले देवज्ञकीर्तितः
शास्त्रोक्तविधिनान्न नं शाश्वरं सुखमश्नुते इति गृहप्रवेशविधिः समाप्तः ३७ श्रीः ३७ श्रीः ३७ श्रीः ३७ श्रीः

श्रीगणेशाय नमः इति वास्तुपूजनं वास्तुपूजांते मूर्तिमाचार्या यदद्यात् द्वितीयां मूर्तिं तु विनिरवनेत् तत्र मंत्रः वास्तो ब्रह्मादिदेवांगनमस्ते स्म गृहप्रिय आमुर्वि
 त्सुखं देहि विघ्नहर्ता सदा सव यथा मे रुगिरेः शंभो देवाता मालयः सदा तथा ब्रह्मादिदेवानां मिह गेहे स्थितिर्न वेत् इति मंत्रेण नागमूर्तिं विनिरवनेत् पूजयित्वा अनेन
 विधिना सन्ध्यां वास्तुपूजां करोति यः आरोच्य पुत्रलाभं च धनधान्यं च विंदते अनवीने पि प्रतिसंवत्सरं कुर्यात् तथा चोक्तं कारिकायां इति वास्तुर्चनं यस्तु प्रतिसं
 वत्सरं बुधः गृहे वा यतने कुर्यान्न स दुःखमवाप्नुयात् न च व्याधितयं तस्य न च व्याधिधनक्षयः जीवेद्द्वैषात् सायं स्वर्गलोके महीयते प्रतिसंवत्सरे कालनियमः यदा
 ॐ एवं सिंहगते भानौ पूर्णयां प्रतिवत्सरं स्वर्गदेवास्तु पूजायां मंडले सङ्गतमात् बालमरणं व्याधिस्तप्रेतादिकानि च न स र्घ्यपीडनान्यान्त्यकलहान्यशुभानि च अ५
 अशुभं गीविजयीत्यातश्चिरं जीवति तद्गृहे अथ प्रावेशिकं कर्मोच्यते तत्र पूर्वस्मिन् दिने वास्तुपूजनादिकं कृत्वा प्रवेश दिने शुचिः स्नातः शुक्रमाल्यानुलेपनः सुवेषः प्र
 मुदितस्तोत्रांस्तु कृत्वा विप्रादसजलकुलशं चायतो वामतो कृत्वा स्नातः स्वर्गविमलवसनो मंगलं वेदधोषः शस्त्रे यात्राकथितशकुने हरि मार्येण राजारम्यं पुष्पप्रकर
 रुचिमत्तोरणाढ्यं विंशे च अन्यच्च हरिपुष्पनिवरं संतोरणं तोयपूर्णकुलशोपशोभितं पुष्पधूपबलिपूजितानंतरं ब्राह्मणध्वनियुतं विशोद्धृतं अथ तत्र पुष्पस
 जः चंदनं धूपः नीराजनं अव्यंगावयवाः अस्रवलिताध्ययनक्षमाः प्रसन्नवदने क्षणाः सुभूषितादर्शनीयाः विप्राः मंगलवादित्राणि तोरणानि प्रावेशिकः
 कुलशः पल्लवादि अक्षताः स्तत्र इत्यादि गृहगणे सर्वमासाद्य अनखस्य पृथग्जलपूर्णरत्नादिगर्भितं पंचपल्लुवैर्धन्यमंजरीभिर्वीपिहिताख्यं कशंदध्वक्षतपुष्पा
 लंकृतं वंशपात्रैस्तुलुपूणैर्धारयेत् गंधादिभिर्ध्वजं गणेशं तथा कुलदेवीमिष्टदेवतां च गृहद्वाराभिमुखं विन्यस्य पुरतो दीपान् प्रस्ताप्य रत्नानि रधिहर्षं कुमादिमं
 गलद्रव्याणि अर्पयन् मोदकादीनि मंगलान्नानि च तत्र तत्र निदध्यात् ततः प्रवेशसमये घटिकां न्यूनं गृहगणं स्थितो गृहभिमुखो मंदिरस्वरूपं चिंतयेत् तद्यथा पादौ
 ६ इकरकुलत्रपुत्रपोत्रादिसमेतो गृहं तोरणादियुतं प्रविशेत् तथा चोक्तं ज्योतिः ६